Број 239. У Новом Саду, у суботу 29. октобра 1905. Година XL.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, празницом и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. за четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне. а за стране земље годишње 6 круна.

Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издаје „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,

Дописи шаљу се уредништву а претплате и огласи администрацији „Заставе“

Рукописе не враћамо.

Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Јели Српство шупља фраза?

Валда ни један народ на свету не во ли тако нерадо чути о себи горку истину, као ми Срби! У свакој несрећи ми тражимо узроке увек на страни у сваком другом, само не у себи самима, нама је увек неки други крив, само ми нисмо! Ако никога не можемо окривити, онда нам је крив случај, крива судбина клета, али ми — опет нисмо криви.

Викало се, боже мој и на краља Милана, на краља Александра, на патријарха Бранковића, на пок. Калаја, и на све, сви су они криви српским несрећама, а није се никада ни смело рећи, да ти људи не би могли ништа сами, кад се не би нашли помагачи баш у нама самима, кад се не би нашло самих Срба, који би њих помагали у сваком њиховом раду, који је био уперен на штету и пропаст нашу.

Али то нико није хтео или није смео да каже, него се увек пише и говори о нашем патријотизму, одушевљењу, фразира се, боже мој, да је већ и сувише, а у ствари је све то другачије. —

На банкетима и иначе држе се одушевљене здравице и говори, а у ствари то изгледа са свим другачије, само се то не сме казати, јер ко говори другачије то је издајица.

Тако је са Светомиром Николајевићем. Кад је он оно изрекао, да је српска идеја шупља фраза — гракнула је на њега сва наша штампа и назвала га издајицом српске заветне мисли, а кад је он летос изабран за посланика у српску скупштину, све наше новине надале су дреку, да тај човек, који се тако огрешио о свој народ о његове свете идеале, који је свете идеале назвао шупљом фразом, да дакле тај човек не сме и није смео ући у скупштину

Кад је Светомир ово дана у дебати о скупштинској адреси говорио, сва скупштина устала је против њега. Довикивало му се, да он није достојан да седи у скупштини што је рекао, да је српска идеја шупља фраза, а у новинама се писало, како он није ни дошао у скупштину поверењем бирача, него упливом свога зета и т. д. Дакле опет други неко крив.

Ово на први поглед изгледа врло родољубиво, шта више Светомир је још добро и прошао, јер да тако нешто каже н. пр један бивши министар мађарски и члан мађарског парламента — тај зацело не би више седео у сабору па макар сто пута изабран био. —

Али ја ћу да наведем неколико факата из којих ће се видити, да Светомир није сам, а разлика је само у томе, што је Светомир био несреман па се изговорио, или је имао храбрости да каже, што код других није случај.

Био сам овога лета у једном србијанском купатилу, а било нас је онде Срба гостију одавде, или, како би то Србијанци рекли — „из прека“ око 700. Имаде у купатилу читаоница, али нити у читаоници нити у целом купатилу не бијаше ниједног српског листа изван Србије, нити из Аустро-Угарске, ни из Босне Херцеговине ни из Црне Горе, шта више ни „Цариградског Гласника“ није било, али су за то долазили сви србијански листови, а тих је врло много. — Како сам био беспослен а друге лектире нисам имао — сваки дан сам прочитао све србијанске листове, па осим „Трговинског Гласника“ и „Политике“ ни у једном више листу није било ништа о нашим овдашњим односајима. Било је редовитих вести са руско јапанског бојишта, било је чланака о односајима у Јапану, опширна извешћа о нападајима Турака на Јермене, о заручкама немачког престолонаследника, једном речи о целом свету, — само ми као да ни живи нисмо.

Код нас се овде баш за то време десила два здраво важна догађаја: Пао је Др. Шумановић бивши подбан у Хрватској и Славонији, а у Угарској се повела парница на тужбу Румуна против наше митрополије, којом траже наша три богата банатска манастира.

Сва наша овострана штампа устала је у одбрану нашега права на те манастире и грозничаво се чекао дан, на који је било одређено рочиште на румунску тужбу и извештај о томе рочишту — Од србијанских листова само у напред споменута два листа била је по једна мала белешка од неколико реди, где се напросто бележи то као и свака и најнезнатнија новинарска вест, без једне речи иначе У свима осталим листовима о томе ни спомена није било Главни партијски органи: „Одјек“, „Самоуправа“, „Српска Застава“, „Правда“, — ни словца не написаше о та два наша српска овострана крупна догађаја. Како сам рекао, нашег овостраног ниједног српског листа није било, и тако ми, тек кад смо се повратили кући могли смо читати о тим крупним догађајима, и о другима. —

На повратку кући пренокили смо у Крушевцу, престолници цара Лазара, данас окружна варош и једна од највећих у Србији и најјачих и по броју душа и броју интелигенције. Ту окружно и среско начелство, гимназија, гарнизон. У кавану кад сам ушао — пуно гостију, понајвише официра, на столовима хрпе с ако јаких новина, наравно србијанске све, ту сам нашао неке француске, од немачких „Neue Freie Presse“, „Flingende Blätter“, чак и „Berliner Tagblatt“, — али наших српских овостраних листова узалуд сам тражио, није било ни једног. Србе Крушевачке више занима шта пише Преса, берлински дневник о новостима у Бечу и Берлину, него н. пр. односаји у нас, скоро два милијона Срба у Аустро-Угарској, Босни и Херцеговини.

Ето видите, како изгледа српска идеја.

Знам још док сам био у Бечу ђак, било је много Србијанских ђака, било их је већ свршених људи, који су накнадно слушали науке у универзитету бечком, па ти људи нису имали појма о нашој црквено-народној автономији. Ти људи заузимају данас одличне положаје у Србији, има их универзитетских професора, и кад они не знају о томе, онда се тек може замислити, како то знају мање школовани људи.

Господа „Паризлије“ србијанске знају тачно програме сваке странке у француској комори, јачину појединих странака, сваки догађај у Француској њих интересира, ту се пишу чланци, књиге, — али наша народно-црквена автономија, политички положај нас Срба у Угарској, Хрватској и Славонији и Далмацији, какову тешку борбу ми водимо за опстанак — то су за њих као у опће за све Србијанце ситнице, а они неће о томе да воде рачуна, него они расправљају крупна, светска питања.

Причали су ми Загрепчани, како је на прославу Змајеву из Београда био дошао и један млад господин, не знам чији иза-

ПОДЛИСТАК.

МАЛИ ИЗДАЈИЦА.

Написао **Homme masque.**

По селу се разнео глас, да долази народни посланички кандидат, да развије свој програм

Све село се ужурбало и до зоре је још пре но што се јутарња лампа угасила, све спремљено и у реду било. Чак су и редуше приправиле ручак. Сиромашнија метнула мало кромпира, а која проју у пећ да се испече, а богатији, за њих је лако: они могу и обарене, а макар и необарене шунке, зрела сира што се жути к'о смиљ а чисто се топи у устима. Свињару и кравару је наложено да раније истерају марву. А и учитељ је наредио деци, нека их још у 6 сати пробуде, и да не чекају на звонце, него у 7 сати да су већ у школи, тако да до девет већ »спреме се« — па кући.

* * *

Настао је мали одмор у школи. У једној скамији се двојица разговарају.

— Ааа, ја знам нешто — каже мали Глиша и цупка ногом. Глиша је био најлукавији у целој школи.

— А шта, кажи и мени! Хоћеш?

— Нећу. Шта ћеш ми дати па да ти кажем?

— Писаљку!

— Ммм... мрда главом Глиша.

— Полак сувђера.

— И шта још?

— И ову кутију.

— Н ћу. Та »мириши«, ту је стајала риба. Друго што.

Малиша гура руке у све џепове и тражи.

— Тражи!

— Ето немам ништа. Види рече мали извврнувши џепове панталона.

— Дед ја да те »премећем!«

— Немам ништа, Бога ми!

— Да видим рече Глиша и стаде га пре метати

— А шта је ово? — рече он извукавши једно парче креде из џепа му.

Мали не рече ништа, само поцрвени преко ушију.

— Дај ово и још јабуку, па ћу ти казати.

— Хоћу, ал' да поделимо. Полак теби, полак мени.

— Хоћу. Ал' прво да поделимо и поједемо јабуку.

— Ево на. Ал' после да ми кажеш.

И тако прво поједоше јабуку.

— Но, сад да ми кажеш.

— Па бирећемо посланика.

— Ауа!

— Да — и делићемо рит.

— А ко то каже?

— Мој баба!

— Не, шапак ћеш делити, знаш. Мој баба каже, није то истина. Он каже, то нам само онај Шапурина лаже и вара нас. Од мог бабе је извар'о петицу, за коју је хтео да купи мени нове чизме. А ја сад морам да идем у овим старим. Иде блато у њих. Да. И још је мој баба добио неку квиту од једног плајаша, да плати »шроф« 100 круна сребра, за процес за рит. Продаће нам и краву и јастук и све, ако не платимо.

— А баш није истина. Видиш да лажеш! Баш код нас је био тај чика Шапурина што ти кажеш да сте му дали петицу, и каз'о је, да ће баби дати десетицу. Да̂ И да ћемо делити рит И ми ће мо бити гузде к'о и Бе̂лини, и јешћемо паприкаш, пити пива, вина и ракије. Да̂, и све ће то чика Шапурина платити.

У то се још више деце искупило.

— Јест, рече једно дете. Мој тата ће сад добити лиценц, каз'о чика Шапурина.

— Да, и мој тата ће добити трафику. Хм! рече једно грче.

— А мој тата ће бити плајаш.

сланик, доктор једног универзитета из слободне Швајцарске, а сада професор српског универзитета, па за цело време док је био у Загребу, само је опћио са хрватским политичким и књижевним круговима, а после је рекао, да он више воле што је тим приликом упознао се с Хрватима него што је био на српској прослави.

И то је један леп пример како напредује српска народна идеја, а значајно је то, што тај господин како ми се чини — предаје на универзитету баш онај исти предмет, који је у своје време Светомир Николајевић предавао на бившој великој школи —

Из ових примера даде се видети, како Срби у краљевини воде рачуна о Србима изван краљевине, и ко је имао прилике да разговара са школованим Србима из краљевине и да претреса наша народна питања, тај се морао уверити о овоме што сам напред рекао: Да се за Србијанце свршава српска идеја на Дунаву, Сави, Дрини и Тимоку.

У нас нема иоле начитаног човека, који не би познавао прилике у Србији. И школовани људи, и трговци и образованије занатлије па и начитанији ратари прате са највећим интересом сваки догађај у Србији, а они у Србији о нама не воде рачуна, наши одношаји њих не занимају, па онда је ли сам Светомир Николајевић у Србији у којега је српска идеја шупља фраза?

Ко у Србији мисли да је у том погледу бољи од Светомира, нека узме камен и нека се први баци на њега. —

—н

Устав у Црној Гори.

Најновији број „Гласа Црногорца“ изашао је у тробојници у свечаном руву. Тај број доноси два указа, односно један проглас књаза Николе на црногорски народ у којем му објављује, да даје својим витезовима, својим Црногорцима, да у споразуму с њиме и с владом утврде што је најбоље за Црну Гору и њен слободан развитак Другим указом наређује се избор посланика за црногорску народну скупштину за дан 14. новембар а скупштина ће се састати већ 6 децембра ове године.

И тако и Црна Гора добија устав и чланови скупштине састаће се на Никољдан да отпочну свој рад. Износимо за сад и проглас књаза Николе на народ и указ којим се сазива Народна Скупштина, а проговорићемо првом приликом опширније о тој ствари

Проглас народу црногорском.

Драги Моји Црногорци!

Кад је човек члан просвећеног човечанства, он и слободан грађанин мора бити — тако држи наш стари Књаз и Господар, који се у тим осећајима родио, растао и настануо.

Што је загревало груди Мојих и ваших предака? Што је једној шаци горштака омогућило, да на висовима свога јуначког стана очува своју златну слободу и одатле задахне унаоколо себе некад повезаној браћи на Балкану свој дух прегнућа и крепост наде? — Љубав слободе и ништа друго Ова је све наше благо и наша жив творна моћ; њом се поносимо, за њу живимо; а кад би нам је не тало, ми бисмо били сви мртви, били бисмо сви покојни Је ли, јунаци моји?

Слобода, дух слоге и беспримерна послушност ваших дедова спрам Мојих, завргла је ову кршну вашу држа ицу, прославила је, те је данас љубљена и Богу хвала, угледна и уважена од јаких и силних А да би се не само одржали на овој висини, него да се још и више попнемо, треба нам удружити сву нашу моралну и физичну снагу и моћ за добро и напредак домовине. То од нас захтева и дужност и дух потребе савремености.

О идућем Никољу дне а преко ваших посланика, слободно изабраних по начину којим ће вас Моја влада упознати, слетите се око ло Мене, Моји витезови, да вас на то упутим, да заједно видимо да заједно сваћемо и изаберемо што је најбоље за нашу отаџбину и њен слободни развитак.

Набавио сам вам у изобиљу оружја: сабља, топова и цебане и у руке вам предао, јер видим и знам, да ћете тим, као и до сада, превасходно умети руковати, затражи ли то час и сигурност Домовине.

Али њој је требало и другога оружја, те сам се у четрдесет и пет година Мога труднога владања старао, да јој узгојим синова, којима бих с поузданањем могао поверити и то друго оружје за напредак миле Ми Црне Горе.

Време је дошло, синови Моји, да вас и с тим упознам и наоружам у размеру прилика, околности и културнога развитка нашега. Дођите, дакле, около Мене на Никољ дан, да вас саставим с Мојом владом, да се у срећном дослуху с њом и преда Мном разговорите и снађемо сви заједно што је најбоље за прави и здрави развитак Отаџбине

Ми ћемо се за то послужити примерима просвећених и од нас напреднијих народа, и што год се буде тамо искуством доказало, да је боље у њиховом политичком животу, него ли у оном вашем патријархалном режиму, ми ћемо то полагано примењивати на наш живот. Тим прерадостан а опојен вазданњом жарком љубави наспрам вас и државе Ми, Ја хоћу, из савршено слободне Ми руке да вам дарујем извесна права за ваше суделовање у народним пословима и управи, остављајући Нашим насљедницима, да их вазда у духу времена и добро схваћеној народној потреби усавршавају и раширују.

За ови први пут раздашност Моја неће бити веома велика, али ни мање од вашега свесног очекивања. Јер сви, уверен сам мислите као и Ја, да у слободној земљи слободним грађанским животом живимо, а да нам наш здрави и јуначки стан треба најбрижније сачувати од непромишљених скокова и заразних појмова, па ћемо тек онда бити једри и снажни.

„Јаје здраво добије сломљено“

Овај вам проглас издајем и упућујем данас, на Лучин дан, дан престављења Светога Петра, славнога Господара Црногорскога, молећи Му се, да закрили наш заказани састанак и у Бога испроси Вишњи Његов благослов на наше родољубиве одлуке тога и сваког дана за срећу, напредак и славу црногорску.

Дано у нашој престоници Цетињу, октобра осамнаестог, године од Рођења Христова хиљаду девет стотина пете а нашег владања четрдесет шесте.

Никола с р

*

Ми Никола I по милости Божјој књаз и господар Црне Горе — на предлог нашег министра унутрашњих дела, саслушавши наш државни савет, решисмо се наредити и наређујемо: да се избори за народну скупштину, која ће отпочети свој рад 6. децембра ове године, обаве у целој земљи 14. новембра 1905 године.

Наређујемо Нашем министру унутрашњих дела, да за ову скупштинску периоду изради наредбу, по којој ће се обавити избори народних посланика.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ.

Цетиње, 18. октобра 1905 год. — **Никола с р. В. Б. Петровић** с. р., министар унутрашњих дела.

Криза.

Пештанска жупанија и Криштофи.

Административни одбор пештанске жупаније требао је јуче, да одржи своју редовну седницу. Међутим седница се није могла одржати, јер није било председника. По закону на седницама жупанијских административних одбора може председавати само велики жупан; ако пак овога нема, онда онај, којему то повери министар унутрашњих послова. Како пак садањи пештански велики жупан, Стеван Тахи не може још да врши права великог жупана те дакле не може ни председавати — жупанијски велики бележник, Фазекаш тражио је у више маха, да министар повери коме, ко ће председавати на седницама административног одбора. Министар је тек на дан седнице путем телефона одговорио да не жели у овој ствари, да одлучује. Тако се седница није могла одржати

Велики жупани и жандармерија.

Министар домобрански Бихар издао је 22. о. м. наредбу, у којој наређује свима муниципијама, да се имају увратити и велики жупани међу оне власти, које по 6 одељку жандармеријског упутства од 1887. год. имају права да употребе жандармерију, као присилно средство. Ова наредба издана је ради тога да би се нови велики жупани могли уводити у званија. Наредбу су добиле већ све муниципије.

Велики жупан земплински.

Новоименовани земплински велики жупан Палавичини, јуче се саветовао у Мишколцу са заповедником кашавског жандармеријског округа и са поджупаном Докушем у ствари своје инсталације. Палавичинијев план је врло насилан, те се против њега жестоко опирао поджупан Докуш.

Велики жупан бачки

Велики жупан бачки, Павле Латиновић захвалио се на своме званију. О томе је брзојавно известио министра Криштофија.

Прилике у Русији.

Из руских провинција стижу повољни гласови, наиме да су изгреди престали и наступио ред и мир — Из Финске јављају, да је у свима варошима наступио ред и мир и свугде је са највећим задовољством и одушевљењем примљен манифест, којим се Финској даје устав. Штрајк и изгреди су престали и промет је потпуно успостављен — У руској Пољској се духови узрујали врло и са највећом

— А мој полицај.

— А мој ешкут!

— А мој кнез. Каз'о господин натарош.

— Стани! рече онај мали. Ево на, то теби, то теби, — и стане свима ређати шипак.

— Зашто? повикаше сви.

— Тако!

— А на кога ћеш ти гласати? Ха? На народног или на ритског.

— На народног! рече један малиша.

— А јели тај Србин!?

— Јесте. А на кога ћеш ти, Нецо, гласати. На паприкаш или на Србина?

— На Србина!

— А ти Глишо!

— На ритског.

— Пхи! Срам те било, паприкаш! Овамо браћо. Ово је издајица, Вук Бранковић. И деца га почеше бубати и ругати му се.

— А шта се тучете. Па и он је Србин. Зове се Јоца

— Да, он је Србин. Ал' од друге руке. Знаш. А мој баба каже ми требамо правог Србина, који ће тамо министру казати у брк, да ми хоћемо у школи да учимо »Свети Сава српска глава« а не гоља, гоља, хосу лабу.

Да, а тај ритски неће казати, да су нама летос однели сав кукуруз с тавана за порез. Него ће само викати иа! иа! А после наш је уз Милетића а ваш је против нашег.

— Децо, ко је нуз Милетићевог Шајкаша овамо, а ко није на другу страну. Срби овамо а паприкаш на другу страну.

Цела школа се диже и сви полетеше уз малог Радојшу, уз громко ура-а!

У том уђе и уча у школу. Чуо је како »његов народ« мисли, па је сав блажен.

— Децо, ко да живи?

— Живио народни шајкашки посланик Мита.

— Тако ваља. Сад можете ићи кући и кажите вашим родитељима нека дођу пред варошку кућу, тамо ће наш Шајкаш Мита да држи говор.

— А шта је Глишо, што ти плачеш? рече уча, видевши га одвојеног од остале деце. — Шта су ти радили. Ко га је дирао? Ха?

— М-о-о-лим гос-гос-гос подин-ди-не. Ругају ми се »паприкаш«!

— — — — — — — — — — — — —

Улицом се чула песма, коју су деца певала:

Не дамо се варати са ритом,
Већ сви ћемо са Шајкашом Митом.

запетошћу очекује се царски манифест, којим се и Пољској даје исти устав као и Финској Изгледа да ће у Пољској доћи до већих изгреда. — Из Кронштата међутим јављају да изгреди још непрестано трају, да је један део вароши у пламену, и да се више регимената војске придружило побуњеним матрозима. Марински војници тражили су да се војна служба, која траје 8 година снизи на 5 година, да се војнику даде 10 рубаља месечне плате, да добију бољу храну и одело и да официри човечније поступају с њима. Кад су им ти захтеви одбијени, они су се побунили и нарочито устају против официра Како из Петрограда јављају отпослат је велик број топова митраљеза и војника, да савлада устанак у Кронштату. Јуче се била распрострла вест, да се у Петерхову побунила једна драгонска гардијска регимента и да се придружила побуњеницима, чији број износи 25 000 Тој вести о побуни драгонске регименте побијају — Опште је уверење да ће одступање Трепово јако утицати и на незадовољство у војсци, и да ће се оно стишати. Свима скоро изгредима узроке су ровења реакционара (назадњака) који употребљују све, само да нагоне цара да се окане уставности и врати апсолитизму као и пре Но ово како изгледа неће постићи Изгреди против Чивута трају још у многим местима.

Политички преглед.

Званична изјава о политици Бугарске У седници бугарског собрања од 27. о. м говорио је о бугарској политици министар унутрашњих послова. Рекао је, да је политика министарства у погледу Мађедонија разложна и смера да повољно утиче на решење мађедонског питања Наоружање војске тражи положај Бугарске као силе на Балкану, а исто тако и будући смерови Бугарске после решења мађедонског питања. Посете букарског кнеза на европским дворовима имају смер, да кнез лично утиче на европске државнике, да би се положај Мађедонаца поправио Однošај Бугарске са великим силама, а исто тако и са суседним државама врло је добар, са Грчком није рђав, али носи на себи званичан тип. Споразум с Грчком не може се никад постићи

Отварање хрватско-славонског сабора. Данас 29. октобра (11. новембра) отворен је хрватско-славонски сабор у Загребу

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. новембра отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем октобра истиче претплата, да изволе исту за време, за месец новембар обновити, како не би у шиљању листа до прекидања дошло.

Избор у Копривници.

Ни један избор није ваљда тако незаконито обављен, као овај избор у Копривници. Владин кандидат, др. Амруш, сам је у пратњи престојника обилазио места и врбовао људе дозвољеним и недозвољеним средствима У очи избора пак сам је довлачио своје бираче. Но да би му се победа осигурала, одредише од једном огласима, да сваки изборник мора имати код себе исказницу. Када су пак људи затражили исказнице, рекло им се, да их је за њих већ однео општински старешина, но овај им одговори, да их нема код себе. На тај је начин већина бирача Поточњакових остала без исказнице. У очи избора дошли су у Копривницу више загребачких новинара, међу њима и Св. Прибићевић, уредник „Новог Србобрана“. Сви су одсели у гостионици „Крст“ и ту заједнички вечерали. Десио се ту и комесар Павлинић, који је трипут излазио на поље. Затим је сео за један сто и лупио ногом о под. Врата се отворе и у собу упадне дванаест жандара. Павлинић тада позове новинаре, да се легитимирају, те и ако су ови то учинили, заповеди жандарима, да их отпрати у затвор.

Но што је још лепше, упитан за шта то чини, навео је смешан и глуп разлог, како се бојао за своју личну сигурност, јер би новинари може бити пуцали на њега из револвера. Све друге новинаре, који су стигли ноћу, отпратили су жандари у хотел „Зрињски“, пред којим је била постављена стража. Сутра дан, на дан избора, чим би се који новинар показао на улици, одмах је био ухапшен и ако се легитимирао и позивао на одредбе подбанове, да новинарима не сме нико сметати у вршењу њихове дужности. На дан избора у 8 сати ујутру затворила је била војска цео простор пред изборном дворане. Ескадрон уланера стигао је био још у вече из Вараждина. Преко кордона пуштали су само оне, који су имали исказнице. Код сваког улаза 4 жандара, 3 стражара и 1 надстражар прегледали су исказнице Бирачи Поточњакови без исказнице нису пропуштени, а владини јесу. Кад се поред свију тих насиља видело око 11 сати, да ће Поточњак имати већину, преко 100 гласова, председник је одједном обуставио избор. Као разлог навео је, да то чини с тога, што се Поточњак непрестано мешао у „уредовање“, прекидао га и што је са балкона говорио народу. Поточњак је повикао, да је то лаж и преко 20 грађана, као и више чиновника, који су непрестано били унутри забележени су као сведоци. који ће потврдити, да је председников навод лажан, Кад се чуло, да је избор обустављен, народ је био врло огорчен и хтео је да јуриша на изборну дворану. Поточњаку је једва пошло за руком да народ умири и да га приволи, да се разиђе својим кућама. Поточњака су носили на рукама, а кад су пролазили кроз редове госпођа, ове су посипале пред њега цвеће. Испраћен је и на железницу од свију грађана, мушких и женских, уз песму и клицање. У Загребу је Поточњак такође најсвечаније дочекан. а ђаци су га носили на раменима.

У Загребу је био свечан банкет у почаст Поточњаку, на којему је правник Јаношић поздравио дра Поточњака у име српске и хрватске академске омладине Прибићевић га је поздравио у име Срба. — Поточњак се топло захвалио. Напомињемо још, да су новинари пуштени из затвора тек после избора. Владин кандидат др. Амруш побегао је потајно из Копривнице на затворени коли, а како је дочекан у Загребу, о томе смо већ писали.

Исељавање.

Са Реке (Фијуме) нам јављају. Данас у 3 сата после подне кренуо се за Америку брод за превожење путника „Славонија“. На броду је било у I. класи шест одраслих особа, два детета, и једно дете на сиси. У другој класи, 30 одраслих, 13 деце, а у трећој класи 1741, одраслих, 182 детета и 32 детета на сиси. Жалост је било погледати кад се лађа кренула како тужним срцем народ оставља своју домовину и колико се уздаха отело из груди сиромашног сељака који се први пут у свет креће. Кад их и човек погледа, а он види свима сузу у очима. А кад се да знак да лађа полази, а сузе их врвеју, врвеју, мислиш угушиће се. Велика је то жалост да сеоба све јачег маха отима. Хоћели се кад код нас прилике побољшати, па да свет не јури више у Америку, да тамо своје кости оставља. И да га тамо убија мајдан, љута грозница, и разне несреће које се при тешком раду дешавају.

Дочек народних бораца.

У доба шовенства мучно је народни борац бити, а да се не наиђе на неку кривицу. „Створи се“. И онда борци долазе с оне стране браве, где обично наруше своје здравље и свршавају са својим племенитим животом. Сетимо се само Фабриса, Тројановића, Таушановића и других. Свима је њима тавница начела здравље. Тако сад јављају из Њитре да ће се ових дана вратити из државног затвора где су пуну годину тамновали вођа словачке народне странке и посланици њитранске жупаније Јован Балашек и Фрања Веселовски. Они су осуђени на годину дана затвора, с разлога да су дражили противу државе. Словаци народњаци из Вербова и Чемпцера спремају се да својим народним мученицима и борцима приреде сјајан дочек и позивају словачки народ, да се придружи том свечаном дочеку. — После године дана тешког тамновања — кануће им из ока суза радосница кад виде окупљени свој мили и љубљени народ, који их такође сузом радосницом поздравља, у знак саучешћа и истрајности у даљој борби за народ свој.

Опструкција аустријских железничара.

Покрет овај аустријских железничараски узима све више маха. Утецај овога покрета особито осећају чешке велике творнице, од којих су многе морале, да обуставе рад. — У Бечу јуче су отпочели пасиван отпор, чији ће се утецај тек данас или сутра осетити. Особни возови за сада још стижу само са малим закашњењем, али теретни возови мораће ускоро прекинути саобраћај. Станице су већ препуне робом и више неће моћи робу ни примати. Министарство саобраћаја издало је наредбу, у којој изјављује, да строго придржавање правила, које му је смер, да саобраћај отешта или прекине, исто је тако кажњиво као и неиспуњавање правила. Стога ће их он све казнити и то најстрожије. Даље вели, да им све жеље за сада не може испунити али ће им стање материјално поправити. — Из Прага јављају, да ће железничарски покрет захватити и особље железничких пруга покрај Лабе. Теретни возови стижу са закашњењем од 7 сати, а многе возове у опће више и не крећу.

Кратке вести.

— Са Реке брзојављају, да је тамо од дужег времена падала киша, коју је данас бора прекинула и обуставила пловљење лађа. Пре подне нису путовали лађе између Реке и Абације. Више лађа нису стигле.

— У Тотпелесцу више жена остављају своју децу саму код куће, док оне раде у надницу. Ових дана су два детета запалила кудељу, која је у соби била — и тако се опекли, да су у мукама од рана обоје издахнули.

— Заступник једне велике извозничке куће у Барцелони, по имену Тилман, проневерио је својим госама близу милијун круна и умакао.

— У Шаволци је усљед великог ветра 32 куће изгорело. Ватрогасци нису могли ништа учинити. — У Дебрецину је такођер било пожара. Изгорео је варошки магацин с угљем. Штета износи близу 10 хиљада круна.

— Колико заслужују жокеји (јахачи на утркама) доказује тај случај, да је иза енглеског жокеа Алфреда Аршера, који се убио, његовој ћерци, која је ових дана навршила пунолетство, остало имање близу 3 милијуна круна.

— Из Багаујхеља јављају да је тамо код једног газде у казану у коме се кува пекмез нађен сасвим изгорен просијак Павле Андраш, који је некада био богат сељак.

Брзојави „Застави“.

Стигли 29. октобра.

Изгреди у Русији.

Петроград. Убојни брод, који се налази у рукама побуњених матроза у Кронштату, бомбардовао је један енглески брод. — Над Кронштатом проглашено је опсадно стање

Петроград. Над руском Пољском проглашено је опсадно стање.

Кретање загребачких радника

Загреб. Организовано радништво одржало је збор, који је био врло јако посећен Укупно радништво Хрватске и Славоније захтева иста права, која захтевају и руски, мађарски и аустријски радници. Бориће се све дотле, док свој смер не постигну.

ПОЗОР ТАМБУРАШИ! Изашао је нови ценовник тамбурашких партитура од најбољих складатеља, као од Фаркаша, Брожа, Хрузе, Стахуљака, Махача итд. и ценовници тамбурашких потреба од прве сисачке творнице тамбура **Ј. СТЈЕПУШИН**, Сисак. 1189 1—1

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ старе српске, румунске, бугарске, црногорске и марке с истока купујем сваку количину по највишој цени.

1187 1—8 **A. WEISZ, Wien I. Adlergasse 8.**

НОВА РАДЊА.

Част ми је објавити, да сам

У ШИДУ (Славонија)

отворио

АГЕНТУРНУ И КОМИСИОНАРСКУ РАДЊУ

те ћу се бавити и посредовањем код купа и продаје некретнина и набављањем зајмова на хипотеке са амортизацијом на 10—40 година уз 4½%.

1188 1—8 **Душан Влаовић.**

НА ЗНАЊЕ!

Г. чиновници и трговачки помоћници могу добити

ДОБАР КОСТ

ручак и вечеру у једној отменој српској кући.

Ближе код госп. **Раде Петровића** Нови Сад. 1190 1—1

Новац! Дискретно! Реелно!

без прибелешке, без полице са малим месечним ратама од 400 круна па на више, у свакој висини, за све сталеже и за женске. Прилаже се марка за одговор. 1164 2—5

Franz Sladky

Wien, I., Annagasse 9.

ЈУЛКА САВИЋ (Шпиљерова)

Нови Сад.

НИКОЛА ПУШИЋ трговац

из Ирига

1173 2—3

Верени.

ШЉИВОВИЦЕ

ЧИСТЕ СРЕМСКЕ

Имадем старе лањске до **800 хекта** на продају, а тако исто и нове шљивовице већу количину, па стога она г. г трговци, хотелијери и гостионичари, који требају добре и чисте шљивовице нека се изволе на мене обратити, где ће једино добре и солидно послужени бити. Цене као и мустре шаљем на захтевање франко и бадава.

ДУШАН ТОДОРИЋ

1135 7 30 произвођач сремске шљивовице

Стара Пазува (Срем).

ТРАЖИМ ЈЕДНОГ ДЕЧКА

од 13—14 година за моју гостионицу. Ступити може одма. За одело и остало бринем се ја

Имре Јанковић.

1159 5—5 Нови Сад, рибна пијаца.

ОДЛИЧНИ „ANGYAL" ПРЕПАРАТИ.

„ANGYAL"-вода од костобоље (једна флаша, сигуран успех) цена 2 К.

„ANGYAL"-маст против екцема и болести коже, једна тегла кошта 3 К 1044 7 26

„ANGYAL"-средство за смрзнуте руке или ноге, једна флашица 2 К.

Велики број захвалних писама Главно стовариште за Аустро-Угарску код:

„Angyal gyógyszertár Hatvan."

Разашиље се сваки дан.

АМЕРИКА

Из Хавра полази сваке суботе

Француска пруга.

Добро и брзо отпремање. — Исврсна опскрба са вином и ликером. — Путне карте за све станције американских железница.

Ближа извешћа даје бадава и франко

Französische Linie

Wien, IV., Weyringergasse 8.

939 8 13

У Новом Саду и околини

могу се **срећке класне лутрије** из највеће и особито срећне банкарске радње

A. TÖRÖK & Comp.

BUDAPEST,

VI. Theresienring 46 a.

искључиво

САМО КОД МЕНЕ, ПОДПИСАНОГА

добити.

ВУЧЊЕ I. КЛАСЕ ВЕЋ 23. И 24. НОВЕМБРА О. Г.

Уплата за I. класу:

1/1 срећка	1/2 срећке
12 круна	6 круна
1/4 срећке	1/8 срећке
3 круне	1 к 50 п

С високопоштовањем

1177 1—2

ЈАКОБ КУНВАРИ

Нови Сад, мађарска улица бр. 1.

АКО немате апетита, патите од болова у стомаку, рђавог варења, главобоље узмите једну кашик у

РАДИЦ-ЕВА ЕЛИКСИРА ЗА СТОМАК.

Средство сигурна и брза успеха за све болести стомака и њихове последице. У свом сопственом и ваше породице интересу препоручујемо вам једну боцу **Радиц-ева еликсира за стомак.** Довољна је једна кашика да утиша и највеће и најтеже болести и да их спречи. **Ненадмашиво средство за ојачавање и освежење,** с тога га употребљавају и они, који су се преварили употребом другог средства. Цена је мала: једна боца кошта само 1 кр., велика боца 2 круне а може се поручити дописником или новчаном упутницом код јединог произвођача

Апотекара Ј. Радица

Будимпешта, IV. Fővámtér 6.

Главна стоваришта у Будимпешти: **Ј. Терек,** апотекар, király utcza 12. и у апотеци код „Државног палатина", Váczi-körut 17. 6—10 1013

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ТАЈНИМ БОЛЕСТИМА.

Жалосно је — али права је истина, да у данашњем добу за чудо врло много има таки људи, којима је крв и телесни сокови покварени, и који су ради своје младићке лакомислености и хрђаве навике своју живчану систему и душевну јакост уништили. Сад је најпречe време, да ово грозно стање престане. Неко мора бити, који ће младиће о спољном животу добровољно, искрено и темељно поучити, неког мора бити, коме могу људи своје тајне болести слободно, без устезања и са поверењем приобћити Али није доста, ове болести ма коме испричати, већ се мора таком савесном специалисти лечнику обратити, који о спољном животу може савете дати, те на евентуално већ постојећим болестима помоћи, онда ће **нестати тих тајних болести**

Таког узвишеног позива и за то је опште познати завод др. Палоца, бившег болничког лечника, специалисте (Budapest VII. Kerepesi út 10.), где уз највећу тајну може свако (како мушки, тако и женске) добити разјашњење о спољном животу, где се крв и телесни сокови болесника очисте, живци ојачају, цела се система опрости од болести, и душевни болови нестану. Овај је завод услед досада чињеног и на толико хиљада болесника **са успехом изведеног начина лечења у целој монархији једини** Без сметања дневног рада, са сигурним успехом, темељито и брзо лечи већ од толико година др. **Палоци са његовим специалним начином** лечења и у најзанемаренијим случајевима сифилитичне раке болести цеви за мокрење, бенике, живаца и кичме, последице сифилиса, цурење семена, ослабљену људску снагу (импотенцију), златну жилу, болести крви, болести кожне, те све болести женске. **За женске посебна чекаоница и посебан улаз** Ако ко ма из кога разлога особно не може доћи, драговољно му се даје на писмо опширан, дискретан одговор (к писму треба само биљег за одговор приклопити). Након докончаног лечења писма се спале или на захтев враћају се. Завод се брине и о специјалним лековима. Прима се дневно од 9 сати до подне, до 6 сати по подне (недељом до 12 сати у подне.)

Наслов: **Др Палоц бивши болнички лечник, специалиста** Budapest Kerepesi út 10. 128 32—

Новина! **Новина!**

ОГРОМНА УШТЕДА!

Свака домаћица употребљује стално чим опроба једаред

„ПАЦИФИК"

препарат брашна сушених јаја.

Тај препарат употребом кокошијих јаја произвађају

БРАЋА ШТРОБЕНЦ (Gebrüder Strobentz)

ФАБРИЧКО ДЕОНИЧКО ДРУШТВО

Budapest, XI. Bez., Üllői ut 89.

„ПАЦИФИК" брашно од јајета служи као изванредно средство за справљање печеног и куваног теста, као и за слатке колаче и сладолед. Замењује подпуно при печењу и кувању жуманце и никад се не квари те се према томе у сваком домаћинству може у довољној количини одржати.

Налази се у промету у сваком паковању.

Картон од 100 грама . . . . . Цена 2 К 40 пот. (замењује 160 жуманцета).

Картон од 50 грама . . . . . Цена 1 К 20 пот. замењује 80 жуманцета).

Картон од 25 грама . . . . . Цена — К 60 пот. (замењује 40 жуманцета).

Омот од 4 грама . . . . . Цена К 10 пот. (замењује 6 жуманцета).

Добити се може у свима трговинама са животним намирницама.

1012 6 10

За неговање

правог господског лица

груди и руку никада немојте употребљавати друго што, сем светски чувени и од 188[illegible]. год. законски патентирани

КРИГНЕРОВ

МАРГИТИН КРЕМ.

Ово ванредно средство због његових ваљаних особина многи подражавају, те због тога опомињем п. т. публику да се чува имитација.

◆◆◆◆ Питите увек прави **Кригнеров** ◆◆◆◆

Преимућство овог Маргитиног Крема је то да у њему нема никаквог метала ни боја, дакле је са свим безопасан. И тако и ако се годинама употребљава, није шкодљив по здравље. — Ту безопасност тога Крема потврђује званична сведоџба.

Оригинална велика тегла 4 К. — Тегла за робу 1 К

1141 12—12

Апотека ЂУРЕ КРИГНЕРА код „Мађарске круне" Будимпешта, VIII Калвинов трг. Разашиље свакодневно поштом под дискрецијом.

НА ЗНАЊЕ.

ИЗ МОЈИХ СОПСТВЕНИХ ВИНОГРАДА МАЂАРАДСКОГ, МЕНЕШКОГ И ПЛАНИНСКОГ

ВИНА

у запечаћеним боцама могу се добити

у Змијинској улици бр. 4. у Регењијевој кући, Нови Сад.

1 литра новог асталског вина заједно с боцом 40 н.
1 литра старог асталског вина заједно с боцом 46 н.
1 литра ризлингера, заједно с боцом . . . 60 н.
1 литра старог црног вина, заједно с боцом 60 н.

Боце се примају натраг за 5 н по комаду.

Вина се могу добити и у већим бурадима (почевши од 50 литара.)

С поштовањем

Виктор Ланг

1185 1—50 поседник виограда.

КУЋА

У ЈАРКОВЦУ,

која је пре шест месеци зидана, нарочито за дућан. Налази се на ћошку, на врло добром месту, где у близини дућана нема. Кућа се састоји из дућанских локала заједно са штелажима; две велике собе, кујном, шпајзом и затвореним ходником, великом баштом воћем засађева и добром новом оградом заграђена, великом авлијом и бунаром, све у добром стању, продаје се из слободне руке са врло умереном ценом. — Обратити се на потписану.

1179 2—3 **Марија Војновић,**

Велики Бечкерек, Alkótmány utcza.

Заштитна марка „Ленгер"

Liniment Capsici comp.

замена за

Anker-Pain-Expeller

је старо опробано кућевно средство, које се већ од преко 35 година као поуздан лек против костобоље, реуме и назеба употребљава.

Опомена. Због подражавања, која мање вреде, треба при куповању бити пажљив и узимати само оригиналне флаше у кутијама са заштитном марком „Ленгер" и фирмом **„Richter"** — Са ценом од 80 потура, 1 кр. 40 пот. и 2 круне може се у свима апотекама добити Главно стовариште код: **Јосифа пл. Терека,** апотекара у **Будимпешти.** 1013 [illegible] 37

Dr. Richters Apotheke

zum „Goldenen Löwen" in Prag

Elisabethstrasse № 5. neu.

Разашиље се дневно.

ПСЕРХОФЕРОВЕ-ПИЛУЛЕ

само праве са црвеним насловом **„J. PSERHOFER"**

Од времена цара Јосифа, дакле дуже од 1[illegible]0 година су ове пилуле познате као **најстарије** кућевно средство за чишћење а које дејствује без бола, те од многих лекара журно препоручене код свију последица **хрђавог варења и затвора**, као **сметње циркулације жучи, болова црне цигерице, ветрова шуљева, малаксалости утробе** итд., а са својих особитих својстава што чисте крв, препоручују се код малокрвности, нерво не главобоље, бледоће итд

1 кутијица са 15 пилула **42 потуре** — 1 роља са 6 кутијица **2 К 10 пот.**

Кад се новац у напред пошље коштају са плаћеном поштарином

1 роља 2 К 60 пот.	4 роље 8 К 90 пот.
2 роље 4 К 70 пот.	5 роље 10 К 50 пот.
3 роље 6 К 80 пот.	10 роље 18 К 50 пот.

1183 1—20

ЈЕДИНИ ПРОИЗВАЂАЧ

J. PSERHOFER'S АПОТЕКЕ

WIEN, I, Singerstrasse № 15.

КАКО ВАМ ЈЕ ИМЕ?

У животу сваког човека има тренутака, који му његову срећу, његово добро за сва времена могу да донесу. Можда ће онај разредни број, који стоји уз ваше име, бити извучен већ у идућем вучењу с већим згодитком! Пробајте срећу с разредним бројем, који стоји уз ваше име у доњој листи имена, која се једино добива у главној колектури

КАРЛА КИША & С., БУДИМПЕШТА IV., Kossuth Lajos-utcza 13.

ВЕЛИКА ЈЕ СРЕЋА КОД КИША

Аврам	94902	Чеда	102286	Гордана	704	Кристина	82141	Милашин	103930	Радослав	86355	Стојша	107171	Вукадин	656
Адам	5134	Чедомил	672	Гертруда	102591	Каменко	108116	Милан	89998	Радош	8373	Стојко	57510	Вукајло	22238
Антоније	102597	Даница	108991	Храњимир	26348	Кристифор	26592	Миленко	108409	Рајко	66120	Стратимир	21834	Вукан	29136
Александар	56842	Драгиша	57512	Хајка	107163	Красоје	108404	Максим	676	Растислав	108051	Татомир	29153	Вукашин	108026
Аганије	91095	Данило	106176	Хранислав	29477	Катарина	89089	Милета	102300	Рацко	719	Тврдислав	108[illegible]12	Вукосав	36504
Атанасије	742	Данка	36510	Хермина	102585	Ковиљка	108456	Меланија	29143	Родољуб	22962	Твртко	29326	Вуле	22000
Ана	106152	Дојчин	108792	Хранко	29145	Константин	57543	Мирчета	106195	Раденка	8356	Тешо	8390	Вучета	58519
Анђелија	56091	Давид	73384	Хилда	108044	Крста	108470	Милисав	5527	Радислава	29442	Тешан	41230	Вучко	8191
Андрија	94204	Душан	102176	Хранислав	91856	Кристијан	10480	Милеса	91094	Радојка	108024	Теодор	108419	Вишеслава	5548
Аполон	93822	Димитрије	652	Хенрик	108999	Кристивој	108454	Методије	88084	Радослава	22267	Тихомиљ	57520	Владислава	108760
Агапија	102236	Десанка	106051	Хумберто	107168	Клара	80146	Милосава	102231	Ружа	56835	Тихомир	22670	Војислова	640
Аугусто	72789	Дора	57506	Ипатије	73369	Косана	108151	Милка	705	Ружица	108413	Тихослав	86304	Вука	108039
Антим	108061	Деспа	102187	Илија	108998	Каролина	716	Марта	8177	Света	82104	Трњина	108019	Вукана	80218
Аполонија	89942	Дејан	86351	Иван	41670	Лабуд	108105	Ненад	93811	Светислав	108410	Тинка	8374	Вукосава	108992
Анастасија	102284	Дарко	108777	Исо	107164	Лазар	82611	Никола	22230	Светозар	56821	Теодосија	87041	Вела	82105
Артемије	670	Добра	717	Игњатије	80327	Лав	108099	Небојша	91877	Светолик	106171	Трпимир	108406	Велинка	16151
Аврамије	5147	Добривој	106153	Илларион	106190	Леополд	80090	Наталија	8296	Светомир	26574	Угљеша	80146	Влахо	73376
Акиндин	108055	Драгић	10478	Ида	57516	Лепа	108088	Новак	29439	Славко	108056	Урош	109456	Велислава	108452
Афтон	744	Едуард	102175	Иконија	108994	Леонтина	87045	Недељко	22175	Славољуб	57205	Убавка	89996	Вида	80088
Авдија	102234	Ева	29148	Илинка	91851	Лепосава	108095	Нада	5546	Славомир	106184	Васо	60088	Видосава	108098
Амфилох	56825	Евица	108795	Ирена	106068	Луције	654	Недељка	64621	Славоје	72790	Ваистина	109455	Витана	80135
Авакум	106169	Еразмо	641	Јеврем	72967	Луција	108097	Невена	58103	Слободан	90687	Василије	41665	Витослава	91100
Амвросије	29329	Евдокија	106159	Јаков	108762	Ливије	29191	Никон	107236	Спасоје	84210	Велибор	8365	Завиша	89941
Анисија	90745	Ервин	58522	Јован	675	Ливија	108473	Остоја	57515	Срдан	8392	Велимир	108793	Здравко	106156
Агата	93821	Емил	106157	Јоаким	108791	Леополд	29444	Озрен	108083	Срђа	108039	Величко	72145	Златан	760
Боривој	22184	Емилија	642	Јованка	44722	Љубибрат	198761	Олимпија	36501	Средоје	73346	Вељко	9692	Златоје	5131
Божидар	88504	Елза	102188	Јонатан	102161	Људевит	52209	Обрад	8536	Срета	8350	Вења	22250	Зоран	102186
Борислав	108066	Евтропије	88062	Јордан	56826	Љубивој	108752	Октавије	87527	Срећко	8396	Веса	66119	Зорислав	41659
Бошко	29150	Елеонора	108045	Јосиф	106067	Љубомир	26330	Отокар	21888	Станислав	86719	Веселин	8314	Звездана	102297
Благомир	90752	Еуфросина	73389	Јулије	56812	Љубиша	108773	Огњена	72143	Саво	22249	Видак	58520	Злата	91864
Босиљка	5530	Ернесто	108072	Језекиљ	105094	Љубислав	646	Отилија	91089	Станко	108046	Вића	108799	Златана	102299
Блаж	108071	Филип	56830	Јагода	29164	Љубомир	103159	Оскар	41661	Станоје	8233	Видоје	73342	Златка	58528
Будислав	88086	Флоријан	102276	Јаросла́ва	106045	Марко	711	Омер	107229	Стојан	58113	Видослав	8299	Зора	22216
Блажа	91084	Феодор	80090	Јулија	82137	Митрофан	108767	Оливер	51069	Стојадин	22248	Вишеслав	72150	Зорка	84039
Борислава	29334	Фабијан	108086	Јасна	108983	Матија	73400	Павао	8355	Страхиња	90716	Вишко	109469	Зорислава	8549
Бенедикт	102228	Фридерик	26345	Јустин	620	Мартин	107155	Пелагија	22220	Сава	66109	Влада	86717	Зорица	66842
Блажимир	91874	Фаника	102592	Јелена	106000	Милија	73371	Петар	86720	Светислава	108415	Владан	8277	Зорана	106686
Богданац	720	Филип	88075	Јустина	82645	Марија	51045	Пантелија	103930	Светлана	108016	Владета	8548	Жарко	90733
Божица	8178	Францишка	106174	Јелка	82604	Милић	51034	Пајсије	733	Славка	29391	Владимир	21900	Жива	58568
Богдан	93823	Фердинанд	26595	Јулка	108458	Маргита	108797	Предраг	5150	Смиља	106189	Властислав	84215	Живадин	8207
Божоје	22219	Гавро	102239	Јарослав	29161	Милодраг	618	Прибислав	21510	Смиљана	9689	Влајко	90750	Живан	87043
Бранимир	99090	Габријела	91888	Јевдокија	102283	Матилда	108114	Пера	88503	Смиљка	107172	Влатко	109469	Живко	107230
Богослав	102156	Гојислав	90848	Јездимир	57540	Мурко	10489	Перуника	108052	Спаса	22785	Властимир	643	Живојин	56084
Бранислав	72973	Голубац	795	Карло	108111	Магдалина	108100	Рада	93820	Стана	94209	Воја	106165	Живота	8205
Бодин	105991	Градимир	108986	Каралимпија	57507	Малета	29139	Радак	8370	Станица	87047	Војин	99062	Живана	84207
Цветоје	3386	Градоје	73343	Казимир	102593	Миливој	108109	Радиша	775	Станка	108002	Вратислав	102230	Живка	107173
Цезар	102593	Гедеон	102242	Канон	82142	Миладин	58826	Радмио	102197	Стојана	29135	Вујо	779	Загорка	73367
Цвјетан	82105	Гојко	29443	Корнел	107154	Миле	108796	Радован	89997	Стојанка	94940	Вујадин	779	Владана	22239
Цвијета	106066	Густав	108798	Клеоник	82146	Миланко	41675	Радоје	107155	Стојна	58562	Вујко	91092	Витка	66121
Цецилија	89943	Голуб	57230	Корнелије	108422	Милош	108794	Радојица	82601	Столе	107232	Бук	86310	Василија	108032

Умољавамо обратном поштом наручити да не би жељени број био распродан. У досадашњим вучењима имали смо срећу ТРИ ПУТ

премију од 600.000 = К 1,800.000
и велики лоз од 400.000 = К 400.000
на 4 лоза свега К 2,200.000

своји муштеријама исплатити

Тисућама партаја су добили веће добитке у прошлој лутрији код **КИША.** После сваког вучења објављујемо листу код нас добивених згодитака у највећим будимпештанским листовима, тако да се може свако уверити, да наше муштерије имају особиту срећу. Нека проба дакле сваки своју срећу код **Киша, јер велика је срећа код КИША!**

1139 3—4

KARL KISS & Co.

Главни колектори крал. уг. прив. класне лутрије
БУДИМПЕШТА,
IV., Kossuth Lajos utcza 13.

Филијала: **VI. Váczi-körút 5.**

Филијала: **VII. Erzsébet-körút 19.**

Филијала: **VIII. József-körút 78.**

Вучење I. класе XVII. лутрије већ 23. и 24. новембра 1905. године.

Цена лоза I. класе:

Осмина	— — —	К 1 50
четвртина	— —	К 3·—
половина	— —	К 6 —
читав	— — —	К 12 —

Молимо овде одсећи и нама послати

НАРУЧБЕНИЦА

Банкарској радњи KARL KISS & Co.

Будимпешта, IV., Kossuth Lajos utcza 13.

Молимо да ми се пошље ..... лов I. класе XVII. лутрије и службени план.

Износ од К ..... { шаљем у маркама / „ поштанском дозначицом / изволите дигнути поузећем

(Што се неће, молим да се избрише).

Тачна адреса { Име: ..... / Место, улица, број куће ..... / Последња пошта (жупанија) .....

PELINKOVAC POKORNY

Регистр. заштитна марка.

Апетит стварајући и пријатно-укусни

ЛИКЕР ОД БЕРМЕТА

Лекарски често препоручен! Добија се у трговинама, кафанама итд. где се том продајом баве. Пошт. сандуче са $^{3}/_{07}$ или $^{4}/_{05}$ литри по 5 кр. 80 франко.

Likör-fabriks-A.-G. Pokorny

Аграм Основано 1802

Траже се изврсни заступници!

1158 2—13

Учвршћене солидне цене. | Учвршћене солидне цене.

Изванредне новотарије

женских и мушких

ПОМОДНИХ СТВАРИ

за јесењу и зимску

СЕЗОНУ

у богатом избору стигле су стовариштy

С. КОВАЧ

код „Роде“

НОВИ САД

425 26—52 ГЛАВНА УЛИЦА БР. 25.

Учвршћене солидне цене. | Учвршћене солидне цене.

ИЗВОЛИТЕ ЧИТАТИ!

Знамените глумице

Klara Küry и Emma Komlóssy

редовно употребљавају

у француској држави отпиљавање:

JANOVITZ бисер-крем цена 1 К
JANOVITZ бисер-сапун цена 80 фил.
JANOVITZ бисер-пудер у белој, роза и жутој боји кутија 1 К.
JANOVITZ бисер-вода за лице цена 2 К 50 ф.
JANOVITZ бисер-вода за неговање руке 70 ф.
JANOVITZ бисер-вода за уста (крепи зубно месо уста и зубе цена 1 К 60. ф.

За неговање лица и руке. Велики број захвалних писама. Успех сигуран.

Ови препарати могу се добити само у

„Angyal gyógyszertár, Hatvan“.

1044 7—26 Разашиљање сваки дан тајно!

---

500 круна плаћам ономе, кога заболе зуб или коме смрди из устију након трајне употребе Бартилине воде за зубе. Цијена је бочици 70 филира (поштарина посебно 95 фил)

Ed. Bartilla - Winkler

Wien, 19/I. Sommergasse 1.

Добива се у свим лекарницама.

У Новом Саду код **Б. К. Грозингера**

Фрање Јосифа трг.

Захтевајте свагдје, изрично **Бартилину** воду за зуб. Пријаве о потворењу награђујем.

У мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5·20 просто од поштарине. 264 13—

Видрина творница храњива

у Прагу VIII.

производи и препоручује:

Видрину житну каву.
Зачине за чорбу. 1038 5—6
Чорбине конзерве.
Облатке: специјалитет „Dessert Delicat и маслове“.
Шумеће бонбоне „Амбо“.
„Бухтин“, додатак колачима.
Целу колекцију тих производа шаљемо за 3 К 20 ф. (3 дин. 35 п. д.) поштом (коју такођер урачунамо).

Изволите окушати!

Nobilior

ТАЈНА како се може бити **лепа и млада** остати решена је са изумљећем од

Nobilior-Crême.

ЧУДО ПРИРОДЕ је Nobilior-Crême, јер зајамчено и најружније **лице** изненадно **полепшава**.
НЕЧИСТОЋЕ лица, бубуљице, **пеге,** ненаравно црвенило, **бледоћу** лица, суједице, лишаје и наборе Nobilior-Crême одмах **јамачно одстрањује** а лице добије свежину и **нову лепоту** која управо сваког **запањује**.
ОСВЕДОЧИТЕ СЕ да је Nobilior-Crême од чудноватог и изненадивог **дјеловања** и да се са Nobilior-Crême на лицу и рукама управо чаробна **лепота** постизава.

ЦЕНА

Nobilior-Crême K 1·50 Nobilior **пудер** K 1·50 Nobilior **сапун** K 1·—

Разашиље се у цели свет поштанским поузећем.

1182 1—3 **Наручити може свако из**

NOBILIOR парфумерија, Загреб Илица 33.

У **Митровици** се добија у трговини Д. Адлера.

ЈЕДАРЕД ПРЕМАЗАТИ СА ШИХТ-САПУНОМ

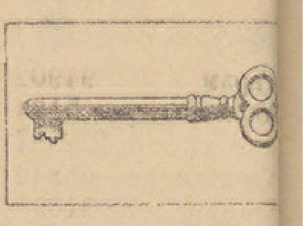

са знаком „Јелена“ | или „Кључа“

ДВАРЕД вреди колико премазати са обичним сапуном.

597 10-19

»ШИХТОВ-САПУН« је најбољи и у употреби најјефтинији.

Банкарска радња Ш. Шаркања

Телефон 80—89. БУДИМПЕШТА, VI., Ó-utcza 6 Телефон 80—89

главна продавница кр. угарских повл. класних лозова

Адреса за бројаве: **Sárkányék, Budapest.**

Отворен рачун: Код угарске пештанске трговачке банке и код угарске кр. поштанске штедионице.

НАЈВЕЋИ ЗАЈАМ У НОВЦУ ПРУЖАМ на лозове и вредносне папире, својим новцем вадим лозове ма где ови били заложени и дајем на исте већи зајам; има да ми се пошље само заложни лист. Зајам ми се може отплатити и у оброцима и то по врло повољним условима.

БУДИМПЕШТАНСКИМ И ПРОВИНЦИЈАЛНИМ ТРГОВЦИМА И ЗАНАТЛИЈАМА ивмирујем меница, дајем друге које се лако могу исплатити а пружам и личан зајам

Чиновници и војни часници могу добити амортизациони зајам. **Посед. кућа и земље** одмах вршим укнижење и на II. и III. место.

Нетражим никакве претходне награде тако исто одговарам одмах на свако писмо, не тражећи наплату поштанске марке за одговор.

Банкарска кућа Ш. ШАРКАЊА

BUDAPEST, VI. Ó-utcza 6. (већ од 25 год. судски протоколисана).

Напомена: Већ су изашле срећке XVII. кола I. реда, молим за вашу штов. поручбину, унапред зајемчујем најбољу и најтачнију послугу, сваки згодитак одмах исплаћујем.

Препоручујем доњне срећне бројеве, јер они још нису ижребани са каквим великим добитком.

2.979	12.128	12 953	16 065	35.733	44.596
51 325	58 762	80 847	91 191	101 580	105.655

Исећи

Наручбони лист: 1128 5—10

Sárkány S. bankháza Budapest, VI., Ó-utcza 6.

Наручујем код Вас.....број срећке целу / половину / четвртину / осмину шаљем поштанском упутницом / уз поузеће и цену

Што се не допада изволте превући.

Име..... Место, п. п.

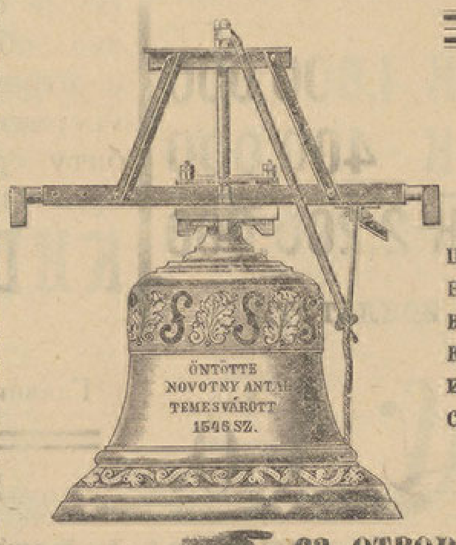

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА

ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 560 21—52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем **козе за звона** од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; **звона или шоље за сатове** од метала, **прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа**.

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ. изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом.

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА

је једино пријатно и природно средство за чишћење. 457 32—39

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.